

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės tarybos
2017 m. gegužės 17 d.
sprendimu Nr. 1-947

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS PANERIŲ EROZINIO KALVYNO KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINIO NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus miesto savivaldybės Panerių erozinio kalvyno kraštovaizdžio draustinio nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja veiklą Vilniaus miesto savivaldybės Panerių erozinio kalvyno kraštovaizdžio draustinyje (toliau – Draustinis), taip pat nustato apsaugos, tvarkymo ir kontrolės ypatumus, valdymo bei veiklos organizavimo principus.

2. Ūkinę ir kitą veiklą draustinyje reglamentuoja, jo apsaugos bei naudojimo režimą nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343.

3. Draustinyje esantys kultūros paveldo objektai (nekilnojamosios kultūros vertybės) ir jų teritorijos saugomi ir tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais.

4. Draustinyje esantys gamtos paveldo objektai saugomi ir tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214, ir Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis.

5. Draustinio teritorijai ir joje esantiems gamtos bei kultūros paveldo objektams tvarkyti ir saugoti gali būti naudojamos valstybės, Savivaldybės biudžeto ir kitų fondų lėšos.

II SKYRIUS DRAUSTINIO STEIGIMO TIKSLAI

6. Draustinio steigimo tikslai:

6.1. išsaugoti Neries paslėnio zonoje esantį Panerių erozinį kalvyną, gausias retųjų augalų (tamsialapio skiautalūpio, žaliosios plateivės, dirvinio česnako) augimvietes bei kultūros ir istorijos objektus (Vilniaus-Kauno geležinkelio tunelį ir senojo Vilniaus-Kauno kelio dalį, Panerių I ir II bei Gariūnų piliakalnius).

7. Draustinio specialiojo plano tikslai:

7.1. išsaugoti natūralų, minimaliai urbanizuotą Neries paslėnio zonoje esantį erozino kalvyno kraštovaizdį kaip vientisą gamtinį ir kultūrinį teritorinį kompleksą, didinti jo ekologinį stabilumą bei biologinę įvairovę;

7.2. atkurti ir išlaikyti kraštovaizdžio vizualinę kokybę, mažinti fizinę bei vizualią slėnio kraštovaizdžio antropogeninę taršą;

7.3. plėtoti mieste saugomų teritorijų tinklą kaip vieną efektyviausių gamtos ir kultūros paveldo teritorinės apsaugos formų;

7.4. išsaugoti Draustinio grožį bei gamtos ir kultūros vertybes kaip mokslo, rekreacijos ir sveiko miesto išteklius;

7.5. išsaugoti neužstatytą natūralų Neries paslėnio zonoje esantį erozinį kalvyną kaip mikroklimatinę ir aerodinaminę žaliają juostą ir miesto gamtinio karkaso funkcionavimą;

7.6. išsaugoti Neries upės šlaitų želdinius kaip miesto žaliųjų plotų sistemos dalį;

7.7. išsaugoti kultūrinę, estetinę ir rekreacinę vertę turintį kraštovaizdį su jame esančiais gamtos ir kultūros paveldo objektais: Vilniaus-Kauno geležinkelio tunelį, senojo Vilniaus-Kauno kelio dalį, Panerių I ir II bei Gariūnų piliakalnius, Panerių mūšio vietą, Panerių žudynių vietą ir kapus, Panerių kapinių koplyčią ir gamtos paveldo objektą – Gariūnų sufozinį cirką;

7.8. sudaryti sąlygas draustinio lankymui, trumpalaikiam žmonių poilsiui, vertybių eksponavimui;

7.9. sudaryti galimybes gamtamoksliniams ir kultūrologiniams tyrimams, kultūros vertybių konservavimo, restauravimo ir atkūrimo darbams vykdyti.

III SKYRIUS DRAUSTINIO RIBOS IR PLOTAI

8. Draustinio ribos ir plotas:

8.1. Draustinio ribos ir plotas nustatomi taip, kad padėtų užtikrinti viso gamtinio teritorinio komplekso, patenkančio į miesto administracines ribas, apsaugą;

8.2. Draustinio riba derinama su valstybinio miško bei kitų suformuotų žemės sklypų ribomis;

8.3. Draustinio plotas **792,22 ha**;

8.4. Draustinio ribos žymimos žemės naudojimo, topografiniuose žemėlapiuose ir teritorijų planavimo dokumentuose.

IV SKYRIUS

VEIKLOS DRAUSTINYJE REGLAMENTAVIMAS

9. Draustinio tvarkymo ir veiklos jame reglamentavimo nuostatas nulemia skirtingas teritorijos apsaugos ir naudojimo pobūdis, antropogeninio poveikio laipsnis.

10. Draustinyje konkrečios apsaugos ir tvarkymo priemonės parenkamos pagal planavimo dokumentuose numatytas gamtos ar kultūros paveldo apsaugos kryptis bei žemėnaudos ypatumus. Draustinio tvarkymo plane nustatomos konkrečios kraštovaizdžio tvarkymo zonos, turinčios apibrėžtas apsaugos ir naudojimo sąlygas/reikalavimus.

11. Draustinyje draudžiama veikla įvardyta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje.

12. Visi planavimo, projektavimo ar tyrimo darbai atliekami pagal Vilniaus miesto savivaldybės tarybos patvirtintą Draustinio specialųjį planą, o darbai vykdomi tik pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir jų lydinių teisės aktų nustatyta tvarka parengtus ir patvirtintus projektus.

13. Visi draustinyje esantys, naujai statomi, rekonstruojami ar turizmui pritaikomi gyvenamieji namai bei jų priklausiniai gali būti statomi ar rekonstruojami laikantis galiojančių statybos techninių reglamentų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir čia išdėstytų šių kraštovaizdžio architektūros principų:

13.1. viename žemės sklype galimas užstatymo tipas – vienas gyvenamosios paskirties dviejų butų pastatas (namas) arba du gyvenamosios paskirties vieno buto pastatai (namas);

13.2. nestatyti sublokuotų pastatų;

13.3. maksimalus užstatymo intensyvumas mažo užstatymo intensyvumo gyvenamose teritorijose iki 0,4, maksimalus aukštingumas iki 2 aukštų;

13.4. draudžiama naikinti ar žaloti reljefo formas, įrengti naujus didesnius kaip 0,1 ha vandens telkinius, statyti statinius šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių, taip pat arčiau kaip 50 m nuo šių šlaitų viršutinės briaunos;

13.5. saugoti pavienius medžius ar jų grupes;

13.6. tvarkant sodybą, statant naujus ar atstatant senus pastatus svarbu išlaikyti sodybos užstatymo vientisumą ir savitumą, tiesioginį ryšį su gamtine aplinka, įvertinti ir suderinti pastatų proporcijas, formas, medžiagas, konstrukcijas, spalvas, puošybą;

13.7. sodybos architektūroje svarbiausia darnus ryšys su aplinka; formų, spalvų, medžiagų vientisumas, natūralumas, suderinamumas; savitumas, individualumas.

14. Draustinio teritorijoje naujas sodybas galima kurti GAI tvarkymo zonoje: buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), ne mažesniuose kaip 10 arų ploto sklypuose bei iki šio Draustinio specialiojo plano patvirtinimo suformuotuose mažesniuose nei 10 arų žemės sklypuose. Draustinio specialusis planas nepanaikina žemės nuosavybės dokumentuose nurodytų žemės naudojimo būdų ir pobūdžių. Buvusios sodybos atstatomos (atkuriamos) tik saugomose teritorijose ir miško žemėje Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo ir Lietuvos Respublikos miškų įstatymo numatytais atvejais. Statyti statinius miško žemėje draudžiama. Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti atvejai, kada leidžiama valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos rezervatuose ir biosferos poligonuose esančią miško žemę paversti kitomis naudmenomis. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti suplanuotas vietovės lygmens bendruosiuose planuose arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, arba detaliuose planuose, arba žemės projektuose.

15. Visose sodybose, laikantis statybos normų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir kraštovaizdžio architektūros principų, gali būti įrengiami inžineriniai tinklai ir kitokia techninė infrastruktūra. Pirmenybė teikiama inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį gyvenvietės vaizdą bei kraštovaizdį. Šie darbai vykdomi pagal atitinkamus detaliuosius ir specialiuosius planus.

16. Kultūros paveldo objektų (toliau – objektų) planavimo darbai vykdomi pagal Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos išduotas planavimo sąlygas. Objektų projektavimo darbai vykdomi pagal specialiuosius paveldosaugos bei specialiuosius architektūros reikalavimus. Objektų tyrimo darbai atliekami pagal Kultūros paveldo departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos išduotus leidimus, o restauravimo, rekonstravimo, atkūrimo ir statybos darbai – tik pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir jų lydinių teisės aktų nustatyta tvarka parengtus, suderintus ir patvirtintus projektus.

17. Draustinyje siekiama išsaugoti kultūros paveldo vertybes vietoje, ypač kreipiant dėmesį į kultūros vertybių ryšio su gamtine aplinka išlaikymą, išsaugoti nepakitusius vertingus gamtinio kultūrinio kraštovaizdžio kompleksus.

18. Kultūros paveldo objektai pritaikomi lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (kelius prieiti ir privažiuoti, automobilių stovėjimo aikštes,

atokvėpio vietas, informacinius standus), formuojant želdinius, atveriant kultūros paveldo objektus ar reginius kraštovaizdžio kirtimais.

19. Organizuojami pažeistų kultūros paveldo objektų tiriamieji darbai bei jų tvarkymo projektų parengimas.

20. Draustinyje išsaugomas ir formuojamas estetiškai vertingas kraštovaizdis.

21. Užtikrinamas Panerių erozinio kalvyno gamtinės ekosistemos stabilumo išsaugojimas, stiprinant gamtinio karkaso ekologinį potencialą, mažinant antropogeninį poveikį ir didinant ekosistemų natūralumą.

22. Siekiant išsaugoti unikalius reljefo formų kompleksus, neleidžiama veikla, galinti pakenkti saugomiems kompleksams bei objektams (vertybėms). Žemės savininkai ir naudotojai negali trukdyti lankyti saugomų kraštovaizdžio objektų.

23. Siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, gamtinius kompleksus ir objektus, atlikti biologinės įvairovės tyrimus ir detalų Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių, rūšių (įskaitant paukščius) radaviečių kartografavimą, buveinių apsaugai svarbių teritorijų būklės įvertinimą visoje Draustinio teritorijoje.

24. Draustinyje plėtojamas pažintinis turizmas sudarant sąlygas lankyti visus vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus bei kompleksus, organizuoti jų tvarkymą ir pritaikymą lankymui.

25. Draustinyje plėtojant dviračių takų tinklą siekiama integruotis į bendrą Vilniaus miesto dviračių trasų tinklą.

26. Rekreaciniai ištekliai draustinyje naudojami tausojant aplinką.

27. Detalieji planai, statinių, kelių, inžinerinių komunikacijų statybos projektai rengiami, derinami ir tvirtinami teritorijų planavimo ir normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatyta tvarka. Jų sprendiniai neturi prieštarauti draustinio tvarkymo planui. Pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis draustinyje keičiama tik tuo atveju, jeigu tai neprieštaruoja patvirtintiems draustinio tvarkymo plano sprendiniams ir reglamentams.

28. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus: tvorų pobūdis, dydžiai ir medžiagos numatomos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioje yra planuojama teritorija, reikalavimus; draudžiama užtvirti apžvalgos aikšteles ir kelius prieiti ir privažiuoti, pažintinius takus ir kelius, saugomas atviras kraštovaizdžio erdves, užstatyti ar kitaip riboti draustinio lankymą.

29. Draustinio teritorijoje neformuojami laisvi neužstatyti sklypai.

30. Draustinio teritorijoje esantys keliai tvarkomi išsaugojant esamą kelių tinklą, gerinant jų dangas. Vidinių ūkinių bei privažiuojamųjų kelių nustatymo, tikslinimo ir statybos klausimai

sprendžiami rengiant miškotvarkos ir žemėtvarkos projektus, detaliuosius planus. Prioritetą tvarkant kelius teikti keliams, sutampantiems su pažintine turistine trasa.

31. Draustinyje draudžiama:

31.1. statyti mobiliojo ir radijo ryšio stiebus ar ryšio bokštus, išskyrus bokštus su apžvalgos aikštele lankytojams arba būtinus priešgaisriniam stebėjimui;

31.2. draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašioms tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemones, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kaip laikinieji statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų ar rekonstruojamų statinių, teisės aktų nustatyta tvarka turint išduotą statybos leidimą statyti ar rekonstruoti Draustinyje esančius statinius;

31.3. važinėti ne keliais motorinėmis transporto priemonėmis (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdant žemės ir miškų ūkio darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

32. Draustinyje skatinama:

32.1. veikla, puoselėjanti, išryškinanti, propaguojanti ir akcentuojanti šios vietovės kraštovaizdžio grožį, atskleidžianti draustinio gamtos ir kultūros paveldą;

32.2. pažintinis turizmas, nustatytais maršrutais arba įrengtais takais.

33. Draustinyje leidžiama:

33.1. įrengti apžvalgos ir poilsio aikšteles, prieigas, takus bei laikinas transporto stovėjimo vietas, šlaitus tvirtinti natūraliomis priemonėmis;

33.2. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka remontuoti, rekonstruoti esamus statinius, tiesti naujus požeminius tinklus, naudoti gražintą žemę pagal jos pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį;

33.3. sodinti medžius, krūmus, įrengti vejas, atlikti sanitarinius ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus, nustatytoje vietoje šienauti.

V SKYRIUS TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

34. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatomos pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996. Draustinyje draudžiama veikla, numatyta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 9 straipsnyje, Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXXV skyriuje, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų 11 ir 28 punktuose. Draustinyje identifikuotų Europos Bendrijos natūralių buveinių, saugomų augalų ir gyvūnų rūšių apsaugos tikslais taikomi papildomi veiklos apribojimai ir skatinamos veiklos rūšys, nurodytos šiuose Kraštovaizdžio draustinio tvarkymo zonų apsaugos reglamentuose.

35. Konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas sudaro vertingiausias natūralių gamtinių kompleksų ir kultūros vertybių teritorijos, kurioms nustatytas rezervacinis režimas. Konservacinės paskirties žemės tvarkymo reglamentą apibrėžia Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, miškų ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymai, Saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai, specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos.

Draustinyje, kultūros paveldo objektų teritorijose, gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje išskirtos **kultūros paveldo objektų teritorijų reguliuojamos apsaugos (KOr)** kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Bendras šių zonų plotas – **19,37 ha**.

Kultūros paveldo objektų teritorijų reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zonos palaikomos tradicinės (įprastos) teritorijų naudojimo formos, užtikrinančios nustatytosios vertės išsaugojimą ir gerinančios šių vertybių eksponavimo sąlygas. Šios teritorijos tvarkomos pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą.

Kultūros paveldo objektų teritorijų reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zonos - Aukštųjų Panerių geležinkelio tunelyje išskirta Europos Bendrijos svarbos buveinių apsaugai svarbi teritorija (LTVIN0014), kurioje gyvena šešios šikšnosparnių rūšys, tarp jų į raudonąją knygą įrašytas kūdrinis pelėausis. Ši teritorija tvarkoma pagal Natura 2000 teritorijų gamtotvarkos planus, tvarkymo programas, rūšių apsaugos veiksmų planus ar kitus buveinių ir rūšių apsaugą užtikrinančius dokumentus.

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (LTVIN0014) apsaugos tikslais draudžiama:

1. Kirsti gyvatvores bei medžių juostas pakelėse ir laukuose.
2. Kirsti drevėtus medžius.

3. Vykdyti pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių vasaros slėptuvių, remonto darbus balandžio rugsėjo mėnesiais, taip pat nurodytu laiku naudoti šiuose pastatuose chemines medienos apsaugos nuo kenkėjų priemones.

4. Vykdyti pastatų, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, remonto darbus spalio-balandžio mėnesiais, taip pat nurodytu laiku kitaip trikdyti šiuose pastatuose žiemojančius šikšnosparnius.

5. Užkimšti pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių ar vasaros slėptuvių, plyšius ir kitas landas, pro kurias šikšnosparniai patenka į žiemavietes ar vasaros slėptuves arba iš jų išskrenda.

6. Vykdyti pastatuose, kuriuose yra šikšnosparnių žiemaviečių, darbus, galinčius pakeisti žiemaviečių mikroklimatines sąlygas;

 Buveinių apsaugai svarbiose teritorijose (LTVIN0014) apsaugos tikslais skatinama įrengti priemones, skirtas apsaugoti šikšnosparnių žiemavietes nuo trikdymo.

36. Miškų ūkio paskirties žemės ekosistemų apsaugos miškų grupėje išskirta išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo miškų (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Bendras MEk kraštovaizdžio tvarkymo zonų plotas Draustinyje – **705,76 ha**. Išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo miškų (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zonoje ūkininkaujama pagal IIA miškų grupės reikalavimus. Gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplyvais kirtimais, jaunesnio amžiaus medynuose – ugdymo kirtimai Miško kirtimų taisyklių nustatyta tvarka.

 Išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

1. Draudžiama vykdyti pagrindinius plynus kirtimus.

2. Gamtinę brandą pasiekę medynai gali būti kertami pagrindiniais neplyvais kirtimais.

3. Leidžiama vykdyti specialius aplinką formuojančius kirtimus, jeigu reikia sudaryti tinkamas saugomų biotos ar kitų kraštovaizdžio elementų egzistavimo ir eksponavimo sąlygas.

4. Stichinių arba biotinių veiksnių sudarkyti, blogos sanitarinės būklės medynai kertami neplyvais sanitariniais kirtimais.

5. Sanitariniai, ugdymo ir kiti kirtimai vykdomi rudenį ir žiemą (nuo rugsėjo 1 d. iki kovo 1 d.). Sanitariniai kirtimai ištikus stichinei nelaimei ir masiškai plintant kenkėjams gali būti vykdomi ir kitu metų laiku.

6. Miškas atkuriamas laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų, patvirtintų aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199, reikalavimų.

7. Leidžiama rinkti nemedieninius miško išteklius, medžioti atsižvelgiant į ekosistemos apsaugos reikalavimus.

8. Skatinama nenaudoti pesticidų, trąšų.

9. Draudžiama statyti pastatus ir plėtoti inžinerinę infrastruktūrą, paversti miško žemę kitomis naudmenomis, taip pat eksploatuoti naudingąsias iškasenas.

10. Į ekosistemas saugančius miškus patenkančios pelkės neįtraukiamos į valstybės naudingųjų iškasenų išteklių balansą.

11. Skatinama palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą.

Draustinio pietinėje dalyje, prie Užusienio gatvės esančio lauko stadiono teritorijoje bei tarp miškų įsiterpusioje neužstatytoje teritorijoje šalia geležinkelio atšakos į pramoninį rajoną Pakalniškių gatvėje tvarkymo plane pažymėtose vietose:

1. Leidžiama įrengti poilsiavietes, atokvėpio vietas, sporto, vaikų žaidimo aikšteles.

2. Leidžiama formuoti tik minimalią infrastruktūrą išsaugant gamtinę aplinką, natūralų kraštovaizdį.

37. Žemės ūkio paskirties žemės apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje išskirtos **bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb)** kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Šios tikslinės paskirties teritorijų bendrąjį reglamentą nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų bei Lietuvos Respublikos žemės įstatymai ir Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos.

Siekiant išsaugoti vaizdingą kraštovaizdį, atskleisti erozinio kalvyno reljefo ypatumus, bendrojo apsauginio ūkininkavimo (**ŽAb**) kraštovaizdžio tvarkymo zonose rekomenduojama išlaikyti atviras erdves, siūlomas savaiminių želdinių šalinimas. Jose draudžiama statyti pastatus ir plėtoti inžinerinę infrastruktūrą, leidžiama įrengti mokomųjų ir pažintinių takų sistemą. Bendras šių kraštovaizdžio tvarkymo zonų plotas – **20,37 ha**

38. Draustinyje išskirtos kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

38.1. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ir jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje - sugriežtinto vizualinio reguliavimo (**GAI**) kraštovaizdžio tvarkymo zonos, išskirtos geoeologiniu požiūriu jautriose teritorijose – į Panerių mišką įsiterpusiose užstatytose teritorijose. Sugriežtinto vizualinio reguliavimo kraštovaizdžio tvarkymo zonų plotas draustinyje – **26,18 ha**. Jose:

1. Išlaikomas esamas vizualinis gyvenviečių pobūdis, nesodinami želdiniai, galintys užstoti ar trukdantys apžvelgti saugomus objektus ar kompleksus.

2. Draustinio teritorijoje naujas sodybas galima kurti buvusiose sodybose, kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą, bei padalintuose į ne mažesnius kaip 10 arų ploto sklypuose. Specialusis planas nepanaikina žemės nuosavybės dokumentuose nurodytų žemės naudojimo būdų ir pobūdžių.

3. Didinamas kraštovaizdžio erdvinės struktūros raiškumas, ypač šiuo požiūriu reikšmingose vizualinės apsaugos teritorijose.

4. Saugomas natūralus reljefo raiškumas ir pobūdis;

38.2. komunikacinės-inžinerinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – intensyviai technogenizuotos aplinkos (**NTu**) ir ekstensyviai technogenizuotos aplinkos (**NTn**) komunikacinių-inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona. **NTu** kraštovaizdžio tvarkymo zonos numatytos magistralinio kelio **A1** dalies ir geležinkelio ruožo Kaunas – Vilnius žemės sklypuose. Ekstensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių inžinerinių sklypų (**NTn**) kraštovaizdžio tvarkymo zona numatyta projektuojamai automobilių aikštei prie apžvalgos aikštelės Gariūnuose. Bendras šių kraštovaizdžio tvarkymo zonų plotas – **12,97 ha**;

38.3. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje ekstensyviai technogenizuotos aplinkos (**NFn**) komunalinių-pramoninių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona išskiriama Panerių kapinių teritorijai ir sandėliavimo paskirčiai naudojamuose sklypuose. Ši kraštovaizdžio tvarkymo zona tvarkoma pagal galiojančias taisykles ir įstatymus. Bendras šių kraštovaizdžio tvarkymo zonų plotas – **4,66 ha**;

38.4. edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos edukacinė kraštovaizdžio tvarkymo zona (**NDn**) ir urbanizuojamos aplinkos edukacinė kraštovaizdžio tvarkymo zona (**NDu**) išskiriamos teritorijoje, esančioje šalia magistralinio kelio **A1 (Kaunas-Vilnius)** prie Panerių koplyčios. Šios teritorijos skirtos mokslo ir švietimo plėtojimo reikmėms, jose skatinama kurti reikiamas lauko ekspozicijas, užtikrinamos edukacinio jų lankymo sąlygos. Prioritetas teikiamas visuomenės poreikiams, siūloma konversija iš esamos gyvenamosios paskirties. Išskirtos subnatūralios (neurbanizuotos) (**NDn**) ir urbanizuotos aplinkos (**NDu**) kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Jų plotas – **2,91 ha**.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Savivaldybės įsteigto Draustinio apsaugą ir tvarkymą organizuoja Vilniaus miesto savivaldybės meras.

40. Fiziniai ir juridiniai asmenys Draustinyje laikosi šių Nuostatų, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymų ir kitų, veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančių, juridinių aktų reikalavimų.

41. Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą žemės savininkai negali trukdyti pažintiniams tikslams lankyti saugomus kraštovaizdžio kompleksus, gamtos ir kultūros paveldo objektus, rekreacines teritorijas.

42. Asmenys, pažeidę šių Nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
